

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Harstad kommune
Postmottak
9479 HARSTAD

HARSTAD KOMMUNE	
Saks-/dok.nr.	04/6452
Saksbeh.	ØKO
11 JULI 2011	
Ark.kode S:	K23
Scannet:	

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Kopi: HANHUG
ERITHEL

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 07.07.2011
Vår ref.: 2007/380 573
Deres ref.: Hugo Thode Hansen
Saksbehandler: Tore Joranger, telefon: 22573605

Klifs intensjon om medvirkning til finansiering av tiltak i Harstad havn

Harstad havn er høyt prioritert i det nasjonale arbeidet med å rydde opp i forurenset sjøbunn. Kystverket har planlagt å gjennomføre en farledsutdyping inn til offentlig fiskerikai i Harstadbotn i 2012. Klif anser en helhetlig gjennomføring av farledsmudring og miljømudring som den beste løsningen i Harstad, kostnadmessig og miljømessig. Klif har vurdert prosjektet "Ren Harstad Havn" og har funnet at staten, under forutsetning av finansiering over statsbudsjettet, vil bidra med midler til prosjektet. Ansvarlige forurenserne må også bidra i oppryddingen. Omfanget av hva staten kan bidra med av finansiering fremgår i brevet. Tilsagnsbrev vil bli utformet på bakgrunn av en søknad fra kommunen etter at kostnadene til prosjektet er klarlagt.

Bakgrunn

Harstad havn er et av de prioriterte områdene i regjeringens handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006 - 2007) "Sammen for et giftfritt miljø". I handlingsplanen prioriteres det å iverksette tiltak for å stanse pågående tilførsler fra kilder og rydde opp i alvorlig forurensning i sjøbunnen i Harstad havn og tilgrensende sjøområder.

Det er utført en rekke miljøundersøkelser av bunnsedimenter og bunnlevende organismer i Harstad havn som har påvist høye konsentrasjoner av bl.a. polyaromatiske hydrokarboner (PAH), polyklorerte bifenyler (PCB) og kvikksølv. Harstad havn er i tillegg omfattet av kostholdsråd på konsum av fisk på grunn av høyt innhold av hhv. PCB og kvikksølv. Harstad kommune har konkludert med at det er nødvendig å iverksette tiltak for å redusere forurensningen i havna for å nå det langsiktige miljømålet om oppheving av kostholdsrådet. Harstad havn er også høyt prioritert i det nasjonale arbeidet med å rydde opp i forurenset sjøbunn. Kystverket har planlagt å gjennomføre en farledsutdyping inn til offentlig fiskerikai i Harstadbotn i 2012 og 2013.

Multiconsult har utarbeidet en revidert tiltaksplan for Harstad havn. Planen beskriver tiltaksomfang og ulike deponiløsninger, samt kostnader for gjennomføring. To deponiløsninger er anbefalt: strandkantdeponi med cellespunt og sjødeponi.

Harstad kommune og Klif hadde den 28.6.2011 et møte for å diskutere finansiering av tiltak i Harstad. Harstad kommune opplyste i møtet at de, for å kunne ferdigstille sak om tiltaksgjennomføring for kommunestyrebehandling, hadde behov for en avklaring om hva kommunen kunne forvente i tilskudd og kostnadsfordeling i % og kroner ut fra kostnadsanslag for de ulike deponiløsningene. Klif vil med dette brevet å tydeliggjøre aktuelle finansieringsløsninger for tiltakene i Harstad havn, herunder i hvilken grad staten vil bidra med midler. En forutsetning for at staten kan bidra er at det blir bevilget tilstrekkelig med midler over statsbudsjettet.

Finansiering av tiltak

Stortinget har bevilget midler over statsbudsjettets kap. 1441, post 39 til statlig medfinansiering av oppryddingstiltak i forurenset grunn og sedimenter. Klif er gjennom årlig tildelingsbrev fra Miljøverndepartementet gitt ansvar for å forvalte midlene. Posten skal brukes til å dekke utgifter til undersøkelser og gjennomføring av oppryddingstiltak i grunn og sediment som er forurenset med farlige miljøgifter. Utgangspunktet er at forurenser betaler prinsippet gjelder, der hvor det er en ansvarlig for forurensningen. I flere sjøbunnområder er det imidlertid uklare ansvarsforhold for forurensningen, og for å sikre nødvendig fremdrift i oppryddingen kan det være behov for at staten går inn med midler i slike områder.

Klif vil jobbe med å ansvarliggjøre forurenserne i Harstad havn. Dette vil i hovedsak gjelde Harstad kommune (inklusive Harstad Havn KF) og verftsindustrien. Det forutsettes at ansvarlige forurenserere i området bidrar til finansiering av tiltak. Klif mener det er viktig, og vil søke å få til, en helhetlig løsning, som både er miljømessig og økonomisk fordelaktig for aktørene i oppryddingsprosjektet i Harstad.

Kystverket vil bidra med en andel som er knyttet til omfanget av farledsmudringen. Klifs og Kystverkets bidrag betegnes her som statens andel av miljøoppryddingen i Harstad havn.

Klifs bidrag vil variere avhengig om kostnaden gjelder tiltak i sjø (med eventuelt sjødeponi) eller kostnader ved strandkantdeponi. Ved bygging av et strandkantdeponi vil utbygger kunne sitte igjen med et verdifullt landareal og kai som vi mener det må tas hensyn til ved fordeling av kostnader. Klif forutsetter dermed at utbygger bærer en større del av kostnadene knyttet til strandkantdeponi. Klifs bidrag skal dekke deler av kostnadene knyttet til miljødelen av deponiet.

Klif har vurdert prosjektet "Ren Harstad Havn" og funnet at det, med forbehold om finansiering over statsbudsjettet, kan være aktuelt for staten å bidra med midler. Det er ikke en fastsatt norm for hvor stor den statlige medfinansieringen skal være. Det må vurderes konkret ut fra miljøhensyn, budsjettramme og områdets prioritering. Ut fra

kompleksiteten i denne saken, de betydelige forurensningene, problemer med å identifisere ansvarlige for forurensningen i deler av tiltaksområdet og behovet for helhetlig opprydding, er det vår foreløpige vurdering at vi vil gir midler etter følgende fordeling til prosjektet:

Tiltak i sjø:

- Staten 75 %
- Harstad kommune 25 %

Sjødeponi:

- Staten 75 %
- Harstad kommune 25 %

Strandkantdeponi (inklusive kai\deponifront):

- Utbygger 50 %
- Fordeling av resterende 50 % - som for tiltak i sjø (75 % staten og 25 % Harstad kommune)

Andre ansvarlige forurenere må også bidra med finansiering. Deres andel deles på Harstad kommune og Klif. Fordelingen vil bli avgjort på et senere tidspunkt.

Eventuelle overskridelser blir fordelt ift overnevnte fordeling, men må søkes om særskilt.

Klifs bidrag blir beregnet eks. mva, da Harstad kommune er underlagt lov om kompensasjon av merverdiavgift.

Harstad kommune har investert rundt 30 mill i avløps/reanseanlegg som direkte influerer/forbedrer forurensningssituasjonen i havneområdet. Kommunen ønsker at Klif vurderer om investeringen kan inngå som en egenandel i prosjektet. Klif vurderer det slik at denne ikke kan inngå som egenkapital/-innsats, da den ikke kan knyttes til tiltakene i sjø. Begrensning av tilførsler av forurensning fra de viktigste kildene til sjø er imidlertid en forutsetning for tiltak mot sjøbunnen kan igangsettes. Det er derfor positivt at kommunen har gjennomført dette saneringsarbeidet.

Konklusjon:

Klif prioriterer arbeidet med miljøopprydding i sjøbunnen i Harstad havn høyt på grunn av forurensningssituasjonen og fordi Kystverket skal gjennomføre en farledsmudring, som gir gode muligheter til å få til en helhetlig løsning som både er miljømessig og økonomisk fordelaktig for Harstad. Klif ser positivt på at kommunen har igangsatt politiske prosesser for å få vedtatt aktuelle tiltak, og sikre finansiering. Kommunen er også i en viktig posisjon til å finne egnede deponiområder, og sørge for god kildekontroll med de kommunale forurensningstilførslene.

Klif har vurdert prosjektet "Ren Harstad Havn" og har funnet at staten vil bidra med midler til prosjektet som beskrevet ovenfor. Dette er under forutsetning av tilstrekkelige

årlige bevilgninger over statsbudsjettet og at ansvarlige forurenere også bidrar i oppryddingen.

Klif understreker at dette brevet ikke er avgjørende for de forurensningsfaglige vurderingene av gjennomføringen av tiltaket etter forurensningsloven. Slike oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn vil kreve en tillatelse etter forurensningsloven og kap. 22 i forurensningsforskriften da selve tiltaket kan medføre fare for spredning av forurensning under arbeidene. De forurensningsmessige ulempene med tiltaket vil bli vurdert opp mot andre fordeler og ulemper og reguleres gjennom vilkår i en tillatelse. En søknad om tillatelse til mudring må sendes Fylkesmannen i Troms som er forurensningsmyndighet i denne saken.

I vedlegg 1 er det eksempler på to alternative deponiløsninger som prosjektet har kostnadsberegnet og hvordan statlige bidrag vil kunne inngå i finansieringen. Tilsagnsbrev vil bli utformet på bakgrunn av en søknad fra kommunen etter at kostnadene til prosjektet er klarlagt.

Med hilsen

Ellen Hambro
direktør

for Bjørn Bjørnstad
avdelingsdirektør

Vedlegg:

To eksempler på hvordan statlige bidrag vil kunne inngå i finansieringen

Kopi:

Kystverket

Fylkesmannen i Troms